

SPORAZUM

o sigurnosti civilnog zrakoplovstva između Europske unije i Japana

EUROPSKA UNIJA i JAPAN (dalje u tekstu „stranke”),

PREPOZNAJUĆI stalna kretanja prema multinacionalnom projektiranju, proizvodnji i distribuciji aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva,

ŽELEĆI promicati sigurnost civilnog zrakoplovstva i usklađenost sa zahtjevima očuvanja okoliša te olakšati slobodno kretanje aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva,

ŽELEĆI poboljšati suradnju i povećati učinkovitost u području sigurnosti civilnog zrakoplovstva,

S OBZIROM na to da njihova suradnja može pozitivno pridonijeti poticanju bolje međunarodne usklađenosti standarda i postupaka povezanih sa sigurnošću civilnog zrakoplovstva i usklađenosti sa zahtjevima očuvanja okoliša,

S OBZIROM na moguće smanjenje gospodarskog opterećenja nametnutog zrakoplovnoj industriji uklanjanjem dvostrukih tehničkih pregleda, procjena i ispitivanja,

PREPOZNAJUĆI da se svako recipročno prihvaćanje nalaza o sukladnosti i certifikata mora temeljiti na uzajamnom povjerenju stranaka u to da njihovi regulatorni sustavi za sigurnost civilnog zrakoplovstva jamče dovoljno jednakovrijednu razinu sigurnosti,

PREPOZNAJUĆI da je za svako takvo recipročno prihvaćanje također potrebno stalno povjerenje svake stranke u pouzdanost postupaka druge stranke za utvrđivanje nalaza o sukladnosti u svim područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom,

PREPOZNAJUĆI želju stranaka za suradnjom u području sigurnosti civilnog zrakoplovstva i usklađenosti sa zahtjevima očuvanja okoliša na temelju stalne komunikacije i uzajamnog povjerenja,

PREPOZNAJUĆI obveze stranaka u okviru bilateralnih, regionalnih i multilateralnih sporazuma koji se odnose na sigurnost civilnog zrakoplovstva i usklađenost sa zahtjevima očuvanja okoliša,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Ciljevi

Ciljevi su ovog Sporazuma:

- (a) omogućiti recipročno prihvaćanje nalaza o sukladnosti i certifikata koje su izdali nadležna tijela ili odobrene organizacije bilo koje stranke kako je predviđeno u prilogima ovom Sporazumu;
- (b) promicati suradnju u svrhu postizanja visoke razine sigurnosti civilnog zrakoplovstva i usklađenosti sa zahtjevima očuvanja okoliša;
- (c) olakšati multinacionalnu dimenziju industrije civilnog zrakoplovstva; i
- (d) olakšati i promicati slobodno kretanje aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva i aeronautičkih usluga civilnog zrakoplovstva.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma:

- (a) „odobrene organizacije” znači svaka pravna osoba koju je nadležno tijelo jedne od stranaka ovlastilo za ostvarivanje privilegija povezanih s područjem primjene ovog Sporazuma;
- (b) „certifikat” znači svako odobrenje, dozvola ili drugi dokument koji je izdan kao oblik priznavanja usklađenosti aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva, organizacije ili pravne ili fizičke osobe s primjenjivim zahtjevima utvrđenim u zakonima i drugim propisima stranke;
- (c) „aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva” znači svaki civilni zrakoplov, motor zrakoplova ili propeler zrakoplova; ili podsklop, uređaj, dio ili komponenta, ugrađeni ili namijenjeni za ugradnju u njih;

- (d) „nadležno tijelo” znači vladina agencija ili vladino tijelo odgovorno za sigurnost civilnog zrakoplovstva koje je stranka za potrebe ovog Sporazuma imenovala za obavljanje sljedećih funkcija:
 - i. procjenu usklađenosti aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva, organizacija, objekata, operacija i usluga koji podliježu njegovu nadzoru s primjenjivim zahtjevima utvrđenim u zakonima i drugim propisima te stranke;
 - ii. provedbu praćenja njihove kontinuirane usklađenosti s tim zahtjevima; te
 - iii. poduzimanje mjera osiguravanja provedbe propisa kako bi se osigurala njihova usklađenost s tim zahtjevima;
- (e) „nalazi o sukladnosti” znači utvrđivanje usklađenosti s primjenjivim zahtjevima utvrđenim u zakonima i drugim propisima stranke kao rezultat djelovanja kao što su ispitivanje, inspekcijski pregledi, kvalifikacije, odobrenja i praćenje;
- (f) „praćenje” znači redoviti nadzor koji provodi nadležno tijelo stranke radi utvrđivanja trajne usklađenosti s odgovarajućim primjenjivim zahtjevima utvrđenim u zakonima i drugim propisima te stranke; i
- (g) „tehnički predstavnik” znači za Europsku uniju Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (dalje u tekstu „EASA”) ili njezin sljednik, a za Japan Ured za civilno zrakoplovstvo Ministarstva zemljišta, infrastrukture, prometa i turizma (dalje u tekstu „JCAB”) ili njegov sljednik. Neovisno o tome što su EASA i JCAB nadležna tijela u smislu podstavka (d) ovog članka, na njih se u ovom Sporazumu i njegovim priložima, ako je to primjenjivo, upućuje kao na „tehničke predstavnike”.

Članak 3.

Područje primjene i provedba

1. Područje suradnje na temelju ovog Sporazuma može uključivati sljedeća područja:
 - (a) svjedodžbe o plovidbenosti i praćenje aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva;
 - (b) certifikate utjecaja na okoliš i ispitivanje utjecaja na okoliš aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva;
 - (c) certifikate za projektiranje i proizvodnju te praćenje projektnih i proizvodnih organizacija;
 - (d) certificiranje i praćenje organizacija za održavanje;
 - (e) licenciranje i osposobljavanje osoblja;
 - (f) evaluaciju kvalifikacije uređaja koji simulira let;
 - (g) operacije zrakoplova; i
 - (h) druga područja povezana sa sigurnošću zračnog prometa obuhvaćena priložima Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu potpisanoj u Chicagu 7. prosinca 1944.
2. Za provedbu suradnje u svakom od područja iz stavka 1. ovog članka stranke sastavljaju zasebni prilog u kojem se opisuju uvjeti i metode za recipročno prihvaćanje nalaza o sukladnosti i certifikata te, prema potrebi, prijelazne dogovore ako se slažu da standardi, pravila, prakse, postupci i sustavi civilnog zrakoplovstva svake od stranaka omogućuju dovoljno jednakovrijednu razinu sigurnosti za prihvaćanje nalaza o sukladnosti i certifikata koje su izdali njihova nadležna tijela ili odobrene organizacije. Provedbene postupke za zasebni prilog izrađuju tehnički predstavnici. Tehničke razlike u standardima, pravilima, praksama, postupcima i sustavima civilnog zrakoplovstva stranaka obrađuju se u priložima i provedbenim postupcima.

Članak 4.

Opće obveze

1. Svaka stranka prihvaća nalaze o sukladnosti i certifikate koje su izdali nadležna tijela ili odobrene organizacije druge stranke u skladu s uvjetima utvrđenima u priložima ovom Sporazumu.
2. Stranke mogu prihvatiti i odobrenja, dozvole ili druge dokumente koje je izdala treća zemlja kao oblik priznavanja usklađenosti aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva, organizacije ili pravne ili fizičke osobe s primjenjivim zahtjevima utvrđenim u zakonima i drugim propisima te treće zemlje. Uvjeti za takvo prihvaćanje određuju se u odgovarajućim priložima.

3. Ništa u ovom Sporazumu ne podrazumijeva recipročno prihvaćanje standarda ili tehničkih propisa stranaka.
4. Svaka stranka osigurava da su njezina nadležna tijela i dalje sposobna ispuniti svoje dužnosti na temelju ovog Sporazuma.

Članak 5.

Očuvanje regulatorne ovlasti i zaštitnih mjera

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se u smislu da ograničava ovlast stranke da:
 - (a) zakonodavnim, regulatornim i administrativnim mjerama odredi razinu zaštite koju smatra primjerenom za sigurnost i okoliš;
 - (b) poduzme sve prikladne i hitne mjere kad god postoji opravdani rizik da aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva, usluga ili aktivnost unutar područja primjene ovog Sporazuma može:
 - i. ugroziti sigurnost ili okoliš;
 - ii. ne biti u skladu s primjenjivim zakonodavnim, regulatornim ili administrativnim mjerama te stranke; ili
 - iii. na drugi način ne ispunjavati određeni zahtjev iz primjenjivog priloga ovom Sporazumu.
2. Ako bilo koja stranka poduzima mjere na temelju podstavka 1.(b) ovog članka, pisanim putem u roku od 15 radnih dana od poduzimanja tih mjera obavješćuje drugu stranku te navodi razloge za to.
3. Mjere poduzete na temelju ovog članka ne predstavljaju kršenje ovog Sporazuma.

Članak 6.

Komunikacija

1. Stranke imenuju kontaktnu točku za komunikaciju povezanu s provedbom ovog Sporazuma i obavješćuju jedna drugu o njoj. Sve takve obavijesti na engleskom su jeziku.
2. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke obavješćuju jedna drugu o popisu nadležnih tijela, a potom i o ažuriranom popisu svaki put kada je to potrebno.

Članak 7.

Transparentnost, regulatorna suradnja i uzajamna pomoć

1. Svaka stranka osigurava da je druga stranka obaviještena o njezinim zakonima i drugim propisima povezanim s ovim Sporazumom i o njihovim značajnim izmjenama.
2. Stranke se u mjeri u kojoj je to moguće međusobno obavješćuju o predloženim znatnim revizijama svojih relevantnih zakona, propisa, standarda i zahtjeva kao i svojih sustava za izdavanje certifikata ako te revizije mogu utjecati na ovaj Sporazum. U mjeri u kojoj je to moguće stranke jedna drugoj pružaju mogućnost slanja primjedbi na te revizije i na odgovarajući način razmatraju te primjedbe.
3. Za potrebe istraživanja i rješavanja sigurnosnih pitanja nadležna tijela svake stranke mogu dopustiti nadležnim tijelima druge stranke da kao promatrači sudjeluju u njihovim nadzornim aktivnostima kako je navedeno u odgovarajućem prilogu.
4. Za potrebe praćenja i inspekcijskih pregleda nadležna tijela svake stranke pomažu, prema potrebi, nadležnim tijelima druge stranke kako bi im omogućila neometani pristup reguliranim subjektima pod svojim nadzorom.
5. Svaki tehnički predstavnik može kao promatrač sudjelovati u nadzornim aktivnostima druge stranke, u skladu s postupcima utvrđenima u prilogima ovom Sporazumu, kako bi se osiguralo stalno povjerenje stranaka u pouzdanost postupaka druge stranke za utvrđivanje nalaza o sukladnosti.

*Članak 8.***Razmjena sigurnosnih informacija**

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 10. i podložno svojem primjenjivom zakonodavstvu stranke:

- (a) na zahtjev i pravodobno jedna drugoj pružaju informacije dostupne njihovim tehničkim predstavnicima o nesrećama, ozbiljnim nezgodama ili događajima u vezi s aeronautičkim proizvodima civilnog zrakoplovstva, uslugama ili aktivnostima obuhvaćenima priložima ovom Sporazumu; i
- (b) razmjenjuju druge sigurnosne informacije ovisno o odluci tehničkih predstavnika.

*Članak 9.***Suradnja u aktivnostima osiguravanja provedbe propisa**

Stranke na zahtjev, podložno primjenjivim zakonima i drugim propisima te podložno raspoloživosti potrebnih resursa preko tehničkih predstavnika ili nadležnih tijela pružaju uzajamnu suradnju i pomoć tijekom istraga ili aktivnosti osiguravanja provedbe propisa u vezi sa svakim navodnim kršenjem zakona ili drugih propisa obuhvaćenih područjem primjene ovog Sporazuma. Osim toga, svaka stranka odmah obavješćuje drugu stranku o svakoj istrazi koja se tiče zajedničkih interesa.

*Članak 10.***Povjerljivost te zaštita podataka i informacija**

1. Svaka stranka u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima štiti povjerljivost podataka i informacija koje je na temelju ovog Sporazuma primila od druge stranke. Stranka koja prima takve podatke i informacije smije ih koristiti samo za potrebe ovog Sporazuma.
2. Posebice, stranke podložno svojim zakonima i drugim propisima ne smiju trećoj strani, uključujući javnost, otkriti niti svojim nadležnim tijelima dopustiti da otkriju bilo kakve podatke i informacije koje su primile od druge stranke na temelju ovog Sporazuma, koji predstavljaju poslovne tajne, intelektualno vlasništvo, povjerljive poslovne ili financijske informacije, vlasničke podatke ili informacije koje se odnose na istragu koja je u tijeku. U tu se svrhu takvi podaci i informacije smatraju povjerljivima.
3. Stranka ili nadležno tijelo stranke može pri dostavljanju podataka ili informacija drugoj stranci ili nadležnom tijelu druge stranke označiti podatke ili informacije za koje smatra da su povjerljivi i da se moraju izuzeti od otkrivanja. U tom slučaju stranka ili njezino nadležno tijelo jasno označavaju takve podatke ili informacije kao povjerljive.
4. Ako se stranka ne slaže s oznakom druge stranke ili nadležnog tijela te stranke u skladu sa stavkom 3. ovog članka, može zatražiti savjetovanje s drugom strankom u skladu s odredbama članka 16. radi rješavanja tog pitanja.
5. Svaka stranka poduzima sve razumne mjere opreza potrebne kako bi se od neovlaštenog otkrivanja zaštitili podaci i informacije primljeni na temelju ovog Sporazuma.
6. Stranka koja prima podatke i informacije od druge stranke na temelju ovog Sporazuma ne stječe nikakva vlasnička prava na takve podatke i informacije time što ih je primila od druge stranke.

*Članak 11.***Zajednički odbor stranaka**

1. Osniva se zajednički odbor koji čine predstavnici svake stranke kao tijelo odgovorno za djelotvornu provedbu ovog Sporazuma. Zajednički odbor konsenzusom donosi odluke i daje preporuke. Sastaje se redovito, na zahtjev jedne od stranaka i pod supredsjedanjem stranaka.
2. Zajednički odbor može razmotriti svako pitanje koje se odnosi na provedbu ovog Sporazuma. Posebno je odgovoran za:
 - (a) rješavanje svih pitanja između stranaka povezanih s provedbom ovog Sporazuma;

- (b) razmatranje načina za poboljšavanje provedbe ovog Sporazuma i davanje, prema potrebi, preporuka strankama radi izmjene Sporazuma u skladu s člankom 20.;
 - (c) donošenje novih priloga odnosno izmjenu ili brisanje postojećih priloga, podložno članku 20. stavku 7.; i
 - (d) donošenje odluka, prema potrebi, o radnim postupcima za suradnju u svim područjima suradnje iz članka 3.
3. Zajednički odbor nastoji izraditi i donijeti svoj poslovnik u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 12.

Nadoknada troškova

Svaka stranka nastoji osigurati da sve naknade ili troškovi koje su stranka ili njezin tehnički predstavnik odredili pravnoj ili fizičkoj osobi čije su aktivnosti obuhvaćene ovim Sporazumom budu pravedne, razumne i razmjerne pruženim uslugama i da ne predstavljaju prepreku trgovini.

Članak 13.

Drugi sporazumi i prethodni dogovori

1. Stupanjem ovog Sporazuma na snagu on zamjenjuje sve bilateralne sporazume ili dogovore o sigurnosti zračnog prometa između država članica Europske unije i Japana o svim pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom koja su provedena u skladu s odredbama članka 3.
2. Tijekom razdoblja privremene primjene u skladu s člankom 20 stavkom 2. svi bilateralni sporazumi ili dogovori o sigurnosti zračnog prometa između država članica Europske unije i Japana suspendiraju se u pogledu svih pitanja obuhvaćenih ovim Sporazumom koja su provedena u skladu s odredbama članka 3.
3. Tehnički predstavnici poduzimaju potrebne mjere za izmjenu ili okončanje, prema potrebi, prethodnih dogovora između njih.
4. Podložno stavcima 1. i 2. ovog članka, ovaj Sporazum ne utječe na prava i obveze stranaka na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma.

Članak 14.

Primjena

Osim ako je u prilogima ovom Sporazumu navedeno drukčije, ovaj Sporazum primjenjuje se na regulatorni sustav civilnog zrakoplovstva Europske unije, s jedne strane, i na regulatorni sustav civilnog zrakoplovstva Japana, s druge strane.

Članak 15.

Sudjelovanje trećih zemalja

Zajednički je cilj stranaka maksimalno povećati koristi ovog Sporazuma mogućim sudjelovanjem trećih zemalja u suradnji na temelju ovog Sporazuma. U tu svrhu zajednički odbor osnovan na temelju članka 11. može prema potrebi razmotriti uvjete i postupke za takvo sudjelovanje, što može uključivati potrebne izmjene ovog Sporazuma.

Članak 16.

Savjetovanje i rješavanje sporova

1. Stranke poduzimaju sve napore za rješavanje svojih sporova u pogledu tumačenja ili primjene ovog Sporazuma međusobnim savjetovanjem, među ostalim u okviru sastanaka zajedničkog odbora osnovanog na temelju članka 11.

2. Tehnički predstavnici poduzimaju sve napore za rješavanje svojih sporova u pogledu tumačenja ili primjene provedbenih postupaka iz članka 3. stavka 2. međusobnim savjetovanjem. U slučaju da se spor ne riješi savjetovanjem tehničkih predstavnika, svaki tehnički predstavnik može uputiti spor strankama koje će se o njemu savjetovati, među ostalim u okviru sastanaka zajedničkog odbora.

3. Neovisno o odredbama stavaka 1. i 2. ovog članka, svaka stranka može zahtijevati savjetovanje s drugom strankom o bilo kojem pitanju povezanom s ovim Sporazumom. Stranke pristupaju savjetovanju u dogovoreno vrijeme u roku od 45 dana od zahtjeva. To se savjetovanje može održati na sastancima zajedničkog odbora.

Članak 17.

Suspenzija obveza recipročnog prihvaćanja

1. Stranka ima pravo u cijelosti ili djelomično suspendirati obveze prihvaćanja iz članka 4. stavka 1. ako druga stranka u bitnome krši svoje obveze iz ovog Sporazuma.

2. Prije ostvarivanja svojeg prava na suspenziju obveza prihvaćanja stranka mora zahtijevati savjetovanje u skladu s člankom 16. kako bi zatražila korektivne mjere druge stranke. Tijekom savjetovanja stranke prema potrebi razmatraju učinke suspenzije.

3. Prava na temelju ovog članka ostvaruju se samo ako druga stranka nije poduzela korektivne mjere u odgovarajućem razdoblju nakon savjetovanja. Ako stranka ostvari pravo, pisanim putem obavješćuje drugu stranku o svojoj namjeri da suspendira obveze prihvaćanja te navodi razloge suspenzije.

4. Takva suspenzija počinje proizvoditi učinke 30 dana nakon datuma obavijesti, osim ako stranka koja je pokrenula suspenziju prije isteka tog razdoblja pisanim putem obavijesti drugu stranku o tome da povlači svoju obavijest.

5. Takva suspenzija ne utječe na valjanost nalazâ o sukladnosti ni certifikata koje su izdali nadležna tijela ili odobrene organizacije druge stranke prije datuma na koji je suspenzija počela proizvoditi učinke. Svaka suspenzija koja je počela proizvoditi učinke može se odmah opozvati razmjenom diplomatskih nota između stranaka u tu svrhu.

Članak 18.

Naslovi

Naslovi članaka ovog Sporazuma umetnuti su samo radi lakšeg snalaženja i ne utječu na tumačenje ovog Sporazuma.

Članak 19.

Prilozi

Prilozi ovom Sporazumu čine njegov sastavni dio te sva upućivanja na „Sporazum” uključuju upućivanja na priloge osim ako je predviđeno drukčije.

Članak 20.

Stupanje na snagu, privremena primjena, prestanak i izmjena

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada stranke razmijene diplomatske note kojima potvrđuju završetak svojih unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

2. Do stupanja na snagu ovaj se Sporazum privremeno primjenjuje od potpisivanja, u skladu sa zakonima i drugim propisima stranaka.

3. Stranka može otkazati ovaj Sporazum u svakom trenutku pisanom obavješću drugoj stranci, uz otkazni rok od šest mjeseci, osim ako je ta obavijest povučena uz uzajamnu suglasnost stranaka prije isteka tog roka.

4. Nakon obavijesti o otkazu ovog Sporazuma stranke nastavljaju ispunjavati svoje obveze na temelju ovog Sporazuma do datuma kada otkaz počne proizvoditi učinke.
5. Otkaz ovog Sporazuma ne utječe na valjanost certifikata koje su izdali nadležna tijela ili odobrene organizacije u skladu s uvjetima ovog Sporazuma.
6. Stranke mogu pisanim dogovorom izmijeniti ovaj Sporazum. Takva izmjena stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon dana na koji stranke razmijene diplomatske note kojima potvrđuju završetak svojih unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje na snagu izmjene.
7. Neovisno o stavku 6., donošenja novih priloga odnosno izmjene ili brisanja postojećih priloga stupaju na snagu na dan na koji Europska unija primi pisanu obavijest od Vlade Japana o završetku njegovih potrebnih unutarnjih postupaka.

Članak 21.

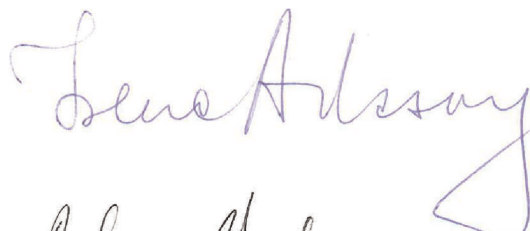

Vjerodostojni tekstovi

1. Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i japanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.
2. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima tekst na engleskom jeziku.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Брюксел на двадесет и втори юни две хиляди и двадесета година.
Hecho en Bruselas, el veintidós de junio de dos mil veinte.
V Bruselu dne dvacátého druhého června dva tisíce dvacet.
Udfærdiget i Bruxelles den toogtyvende juni to tusind og tyve.
Geschehen zu Brüssel am zweiundzwanzigsten Juni zweitausendzwanzig.
Kahe tuhande kahekümnenda aasta juunikuu kahekümne teisel päeval Brüsselis.
Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι δύο Ιουνίου δύο χιλιάδες είκοσι.
Done at Brussels on the twenty-second day of June in the year two thousand and twenty.
Fait à Bruxelles, le vingt-deux juin deux mille vingt.
Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset drugog lipnja godine dvije tisuće dvadesete.
Fatto a Bruxelles, addì ventidue giugno duemilaventi.
Briselē, divi tūkstoši divdesmitā gada divdesmit otrajā jūnijā.
Priimta du tūkstančiai dvidešimtų metų birželio dvidešimt antrą dieną Briuselyje.
Kelt Brüsszelben, a kétezer-husznadik év június havának huszonkettedik napján.
Magħmul fi Brussell, fit-tnejn u għoxrin jum ta' Ġunju fis-sena elfejn u għoxrin.
Gedaan te Brussel, tweeëntwintig juni tweeduizend twintig.
Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego drugiego czerwca roku dwa tysiące dwudziestego.
Feito em Bruxelas, em vinte e dois de junho de dois mil e vinte.
Întocmit la Bruxelles la douăzeci și doi iunie două mii douăzeci.
V Bruseli dvadsiateho druhého júna dvetisícdvadsať.
V Bruslju, dvaindvajsetega junija dva tisoč dvajset.
Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenätoisena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentä.
Som skedde i Bryssel den tjugoandra juni år tjugohundratjugo.
二千二十年六月二十二日にブリュッセルで作成した。

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

За Япония
 Por Japón
 Za Japonsko
 For Japan
 Für Japan
 Jaapani nimel
 Για την Ιαπωνία
 For Japan
 Pour le Japon
 Za Japan
 Per il Giappone
 Japānas vārdā –
 Japonijos vardu
 Japán részéről
 Għall-Ġappun
 Voor Japan
 W imieniu Japonii
 Pelo Japão
 Pentru Japonia
 Za Japonsko
 Za Japonsko
 Japanin puolesta
 För Japan

兒 玉 和 夫

Lucy Antony

欧州連合のために

日本国のために

Adina Unkean

児
玉
和
夫

PRILOG 1.

CERTIFIKACIJA PLOVIDBENOSTI I EKOLOŠKA CERTIFIKACIJA

Odjeljak a

Opće odredbe

Članak 1.

Svrha i područje primjene

1. Ovaj Prilog izrađen je radi provedbe suradnje u sljedećim područjima, u skladu s člankom 3. stavkom 2. ovog Sporazuma, te se u njemu opisuju uvjeti i metode za reciprocno prihvaćanje nalazâ o sukladnosti i certifikatâ:
 - (a) svjedodžbe o plovidbenosti i praćenje aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva iz članka 3. podstavka 1.(a) ovog Sporazuma;
 - (b) certifikati utjecaja na okoliš i ispitivanje utjecaja na okoliš aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva iz članka 3. podstavka 1.(b) ovog Sporazuma; i
 - (c) certifikati za projektiranje i proizvodnju te praćenje projektnih i proizvodnih organizacija iz članka 3. podstavka 1.(c) ovog Sporazuma.
2. Neovisno o stavku 1., rabljeni aeronautički proizvodi civilnog zrakoplovstva, osim rabljenih zrakoplova, isključeni su iz područja primjene ovog Priloga.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog Priloga:

- (a) „potvrda o ovlaštenom otpuštanju u uporabu” znači certifikat koji su izdali nadležno tijelo ili odobrena organizacija stranke izvoznice kao oblik priznavanja da je novi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva, osim zrakoplova, usklađen s projektom koji je odobrila stranka izvoznica i da je u stanju za siguran rad;
- (b) „tijelo za certificiranje” znači tehnički predstavnik stranke izvoznice koji izdaje certifikat projekta za aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva u svojstvu tijela koje obavlja dužnosti države projektiranja utvrđene u Prilogu 8. Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu;
- (c) „certifikat projekta” znači certifikat koji su izdali tehnički predstavnik ili odobrena organizacija stranke kao oblik priznavanja da projekt ili promjena projekta aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva ispunjava zahtjeve u pogledu plovidbenosti, i ako je to primjenjivo, zahtjeve u području zaštite okoliša, posebice u pogledu buke, ispuštanja goriva ili ispušnih emisija utvrđene u zakonima i drugim propisima te stranke;
- (d) „operativni zahtjevi povezani s projektom” znači operativni podaci o projektu aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva, uključujući zahtjeve u području zaštite okoliša koji utječu na projektne svojstva proizvoda, povezani s uporabom, ili održavanje aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva zbog kojih ispunjava uvjete za određenu vrstu uporabe;
- (e) „izvoz” znači postupak kojim se aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva prenosi iz regulatornog sustava za sigurnost civilnog zrakoplovstva jedne stranke u sustav druge stranke;
- (f) „svjedodžba o plovidbenosti za izvoz” znači certifikat koji je izdalo nadležno tijelo stranke izvoznice ili, u slučaju rabljenog zrakoplova, nadležno tijelo države u kojoj je proizvod registriran i iz koje se izvozi kao oblik priznavanja da zrakoplov ispunjava primjenjive zahtjeve o plovidbenosti i zaštiti okoliša stranke uvoznice;
- (g) „stranka izvoznica” znači stranka iz čijeg se regulatornog sustava za sigurnost civilnog zrakoplovstva izvozi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva;
- (h) „uvoz” znači postupak kojim se izvezeni aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva iz regulatornog sustava za sigurnost civilnog zrakoplovstva jedne stranke uvodi u sustav druge stranke;

- (i) „stranka uvoznica” znači stranka u čiji se regulatorni sustav za sigurnost civilnog zrakoplovstva uvozi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva;
- (j) „veća promjena” znači sve promjene projekta tipa osim „manjih promjena”;
- (k) „manja promjena” znači promjena projekta tipa koja nema znatnog učinka na masu, ravnotežu, izdržljivost konstrukcije, pouzdanost, operativne karakteristike, buku, ispuštanje goriva, ispušne emisije ili druge karakteristike koje utječu na plovidbenost aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva;
- (l) „podaci o operativnoj prikladnosti” znači obvezni skup podataka za podršku i dozvolu operativnih aspekata za određene tipove zrakoplova regulirane u okviru regulatornog sustava za sigurnost civilnog zrakoplovstva Europske unije. Mora ga projektirati podnositelj zahtjeva za certifikat tipa ili nositelj za zrakoplov te mora biti dio certifikata tipa. U okviru regulatornog sustava za sigurnost civilnog zrakoplovstva Europske unije početni zahtjev za certifikat tipa ili ograničeni certifikat tipa mora uključivati prijavu za odobrenje podataka o operativnoj prikladnosti ili se mora tom prijavom naknadno dopuniti, ako je to primjenjivo na tip zrakoplova;
- (m) „odobrenje za proizvodnju” znači certifikat koji je izdalo nadležno tijelo stranke proizvođaču koji proizvodi aeronautičke proizvode civilnog zrakoplovstva kao oblik priznavanja da proizvođač ispunjava primjenjive zahtjeve utvrđene u zakonima i drugim propisima te stranke za proizvodnju određenih aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva;
- (n) „samostalno odobrenje za proizvodnju” znači odobrenje za proizvodnju izdano proizvođaču aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva koje nije proširenje odobrenja za proizvodnju na povezani subjekt proizvođača;
- (o) „tehnički provedbeni postupci” znači provedbeni postupci za ovaj Prilog koje su izradili tehnički predstavnici u skladu s člankom 3. stavkom 2. ovog Sporazuma; i
- (p) „tijelo za ovjeru” znači tehnički predstavnik stranke uvoznice koji automatski prihvaća ili ovjerava certifikat projekta koji su izdali tijelo za certificiranje ili odobrena organizacija, kako je navedeno u ovom Prilogu.

Odjeljak b

Odbor za nadzor certifikacije

Članak 3.

Osnivanje i sastav

1. Osniva se Odbor za nadzor certifikacije, odgovoran zajedničkom odboru osnovanom na temelju članka 11. ovog Sporazuma, pod supredsjedanjem tehničkih predstavnika, kao tehničko koordinacijsko tijelo nadležno za djelotvornu provedbu ovog Priloga. Čine ga predstavnici tehničkih predstavnika svake stranke i može pozvati dodatne sudionike kako bi olakšao ispunjavanje svojeg mandata.
2. Odbor za nadzor certifikacije sastaje se redovito, na zahtjev tehničkog predstavnika, te konsenzusom donosi odluke i daje preporuke. Odbor za nadzor certifikacije izrađuje i donosi svoj poslovnik.

Članak 4.

Mandat

Mandat Odbora za nadzor certifikacije posebice uključuje:

- (a) izradu, donošenje i izmjenu tehničkih provedbenih postupaka iz članka 6. ovog Priloga;
- (b) dijeljenje informacija o glavnim sigurnosnim pitanjima i, prema potrebi, pripremu akcijskih planova za njihovo rješavanje;
- (c) rješavanje tehničkih pitanja za koja su odgovorna nadležna tijela i koja utječu na provedbu ovog Priloga;
- (d) prema potrebi, razvoj djelotvornih načina suradnje, tehničke podrške i razmjene informacija o sigurnosnim zahtjevima i zahtjevima u području zaštite okoliša, sustava certificiranja, upravljanja kvalitetom i standardizacije;

- (e) predlaganje izmjena ovog Priloga zajedničkom odboru;
- (f) u skladu s odredbama članka 29. ovog Priloga definiranje postupaka kako bi se osiguralo stalno povjerenje stranaka u pouzdanost postupaka druge stranke za utvrđivanje nalazâ o sukladnosti;
- (g) analizu provedbe postupaka iz podstavka (f) i poduzimanje mjera u vezi s tom provedbom; i
- (h) prijavu neriješenih pitanja zajedničkom odboru i osiguravanje provedbe odluka koje je zajednički odbor donio u vezi s ovim Prilogom.

Odjeljak c

Provedba

Članak 5.

Nadležna tijela za certifikaciju projekta, certifikaciju proizvodnje i izvozne certifikate

1. Nadležna tijela za certifikaciju projekta su:
 - (a) za Europsku uniju: Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa; i
 - (b) za Japan: Ured za civilno zrakoplovstvo Ministarstva zemljišta, infrastrukture, prometa i turizma Japana.
2. Nadležna tijela za certifikaciju proizvodnje i izvozne certifikate su:
 - (a) za Europsku uniju: Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa i nadležna tijela država članica Europske unije. Za izvozni certifikat za rabljeni zrakoplov to je nadležno tijelo države u kojoj je zrakoplov registriran i iz koje se izvozi; i
 - (b) za Japan: Ured za civilno zrakoplovstvo Ministarstva zemljišta, infrastrukture, prometa i turizma Japana.

Članak 6.

Tehnički provedbeni postupci

1. Tehničke provedbene postupke izrađuju tehnički predstavnici preko Odbora za nadzor certifikacije kako bi se omogućili konkretni postupci za lakšu provedbu ovog Priloga definiranjem postupaka za komunikacijske aktivnosti među nadležnim tijelima stranaka.
2. U tehničkim provedbenim postupcima obrađuju se i razlike u standardima, pravilima, praksama, postupcima i sustavima civilnog zrakoplovstva stranaka u vezi s provedbom ovog Priloga, kako je predviđeno člankom 3. stavkom 2. ovog Sporazuma.

Članak 7.

Razmjena i zaštita povjerljivih te vlasničkih podataka i informacija

1. Razmijenjeni podaci i informacije u okviru provedbe ovog Priloga podliježu odredbama članka 10. ovog Sporazuma.
2. Podaci i informacije razmijenjeni tijekom postupka ovjere ograničeni su prirodom i sadržajem na ono što je potrebno za dokazivanje usklađenosti s primjenjivim tehničkim zahtjevima kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
3. Svaki spor povezan s razmjenom podataka i informacija među nadležnim tijelima stranaka rješava se kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima. Svaka stranka zadržava pravo da spor uputi Odboru za nadzor certifikacije u svrhu rješavanja.

Odjeljak d

Certifikacija projekta

Članak 8.

Opća načela

1. Ovaj odjeljak obuhvaća sve certifikate projekta i njihove promjene obuhvaćene područjem primjene ovog Priloga, a osobito:
 - (a) certifikate tipa;
 - (b) homologacije tipa i odobrenja specifikacija;
 - (c) dodatne certifikate tipa;
 - (d) odobrenja popravka projekta;
 - (e) odobrenja naredbe o tehničkim standardima; i
 - (f) ograničene certifikate tipa. Ograničene certifikate tipa izdaju tehnički predstavnici i njih će na pojedinačnoj osnovi razmatrati tehnički predstavnici kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
2. Tijelo za ovjeru ovjerava, uzimajući u obzir razinu uključenosti iz članka 12. ovog Priloga, ili automatski prihvaća certifikat projekta ili promjenu koja je izdana ili odobrena ili je u postupku izdavanja ili odobravanja od strane tijela za certificiranje, u skladu s uvjetima iz ovog Priloga i kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, uključujući njihove načine automatskog prihvaćanja i ovjere certifikata.
3. Za provedbu ovog Priloga svaka stranka osigurava da se u njezinu regulatornom sustavu za sigurnost civilnog zrakoplovstva demonstracija sposobnosti svake projektne organizacije da preuzme odgovornost dovoljno nadzire u okviru sustava certifikacije projektnih organizacija.

Članak 9.

Postupak ovjere

1. Zahtjev za ovjeru certifikata projekta aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva podnosi se tijelu za ovjeru preko tijela za certificiranje kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
2. Tijelo za certificiranje osigurava da tijelo za ovjeru primi sve relevantne podatke i informacije potrebne za ovjeru certifikata projekta, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
3. Nakon primitka zahtjeva za ovjeru certifikata projekta tijelo za ovjeru utvrđuje certifikacijsku osnovu za ovjeru u skladu s člankom 11. ovog Priloga te razinu uključenosti tijela za ovjeru u postupak ovjere u skladu s člankom 12. ovog Priloga.
4. Tijelo za ovjeru, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, temelji svoju ovjeru u najvećoj izvedivoj mjeri na tehničkim evaluacijama, ispitivanjima, inspekcijskim pregledima i nalazima o usklađenosti koje je provelo ili izdalo tijelo za certificiranje.
5. Tijelo za ovjeru nakon pregleda relevantnih podataka i informacija koje je dostavilo tijelo za certificiranje izdaje certifikat projekta za ovjereni aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva (dalje u tekstu „ovjereni certifikat projekta”) ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) potvrđeno je da je tijelo za certificiranje izdalo vlastiti certifikat projekta za aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva;
 - (b) tijelo za certificiranje izjavilo je da je aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva usklađen s certifikacijskom osnovom iz članka 11. ovog Priloga;
 - (c) riješena su sva pitanja koja su se pojavila tijekom postupka ovjere koji provodi tijelo za ovjeru; i
 - (d) podnositelj zahtjeva ispunio je dodatne administrativne zahtjeve kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

6. Svaka stranka osigurava da podnositelj zahtjeva čuva i drži na raspolaganju za tijelo za certificiranje sve relevantne informacije o projektu, nacrtu i izvješća o ispitivanju, uključujući evidenciju o inspekcijskim pregledima za certificirani aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva, kako bi ishodio i zadržao ovjereni certifikat projekta te stavio na raspolaganje informacije potrebne za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti i usklađenosti proizvoda s primjenjivim zahtjevima u području zaštite okoliša za aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva.

Članak 10.

Načini ovjere certifikata projekta

1. Certifikate tipa koje je izdala Europska unija kao tijelo za certificiranje ovjerava Japan kao tijelo za ovjeru. Pojedini podaci, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, automatski se prihvaćaju. Ti podaci uključuju sljedeće dokumente, ako je to primjenjivo:

- (a) priručnik za ugradnju motora (za certifikat tipa za motor);
- (b) priručnik za strukturalne popravke;
- (c) upute za kontinuiranu plovidbenost sustava električnih kabela i priključaka; i
- (d) priručnik za uravnoteživanje težine.

2. Značajne dodatne certifikate tipa i odobrenja značajnih većih promjena koje je izdala Europska unija kao tijelo za certificiranje ovjerava Japan kao tijelo za ovjeru. Načelno se primjenjuje pojednostavnjeni postupak ovjere ograničen na tehničko upoznavanje bez sudjelovanja tijela za ovjeru u aktivnostima dokazivanja usklađenosti podnositelja zahtjeva, osim ako tehnički predstavnici odluče drukčije na pojedinačnoj osnovi.

3. Certifikate tipa i homologacije za motor zrakoplova i propeler zrakoplova koje je izdao Japan kao tijelo za certificiranje ovjerava Europska unija kao tijelo za ovjeru.

4. Homologacije za aeronautičke proizvode civilnog zrakoplovstva osim motora zrakoplova ili propelera zrakoplova, dodatne certifikate tipa te odobrenja većih promjena, većih popravaka i specifikacije koje je izdao Japan kao tijelo za certificiranje ovjerava Europska unija kao tijelo za ovjeru. Može se primijeniti pojednostavnjeni postupak ovjere ograničen na tehničko upoznavanje bez sudjelovanja tijela za ovjeru u aktivnostima dokazivanja usklađenosti podnositelja zahtjeva ako tako odluče tehnički predstavnici na pojedinačnoj osnovi.

Članak 11.

Certifikacijska osnova za ovjeru

1. Za potrebe ovjere certifikata projekta aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva tijelo za ovjeru pri određivanju certifikacijske osnove uzima u obzir sljedeće zahtjeve utvrđene u zakonima i drugim propisima svoje stranke:

- (a) zahtjeve u pogledu plovidbenosti za sličan aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva koji su bili na snazi na datum podnošenja zahtjeva i koje je odredilo tijelo za certificiranje te koji su dopunjeni, prema potrebi, dodatnim tehničkim uvjetima kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima; i
- (b) zahtjeve u području zaštite okoliša za aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva koji su bili na snazi na datum kada je zahtjev za ovjeru podnesen tijelu za ovjeru.

2. Tijelo za ovjeru određuje, ako je to primjenjivo:

- (a) iznimke u primjenjivim zahtjevima;
- (b) odstupanja od primjenjivih zahtjeva; ili
- (c) kompenzacijske faktore kojima se osigurava jednakovrijedna razinu sigurnosti kada ne postoji usklađenost s primjenjivim zahtjevima.

3. Uz zahtjeve iz stavaka 1. i 2. ovog članka tijelo za ovjeru određuje i sve posebne uvjete koji se primjenjuju ako povezani kodovi plovidbenosti, zakoni i drugi propisi ne sadržavaju primjerene ili odgovarajuće sigurnosne standarde za aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva jer:

- (a) aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva ima nova ili neuobičajena svojstva projekta u odnosu na prakse projekta na kojima se temelje primjenjivi kodovi plovidbenosti, zakoni i drugi propisi;
- (b) predviđena je namjena aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva nekonvencionalna; ili
- (c) iskustvo s drugim sličnim aeronautičkim proizvodima civilnog zrakoplovstva u uporabi ili aeronautičkim proizvodima civilnog zrakoplovstva koji imaju slična svojstva projekta pokazalo je da bi moglo doći do nesigurnih uvjeta.

4. Pri određivanju iznimki, odstupanja, kompenzacijskih faktora ili posebnih uvjeta tijelo za ovjeru uzima u obzir one koje primjenjuje tijelo za certificiranje i ne postavlja veće zahtjeve za aeronautičke proizvode civilnog zrakoplovstva koje treba ovjeriti od onih koje bi postavilo za vlastite slične proizvode. Tijelo za ovjeru obavješćuje tijelo za certificiranje o takvim iznimkama, odstupanjima, kompenzacijskim faktorima ili posebnim uvjetima.

Članak 12.

Razina uključenosti tijela za ovjeru

1. Razina uključenosti tijela za ovjeru tijekom postupka ovjere iz članka 9. ovog Priloga i kako je opisano u tehničkim provedbenim postupcima većinom je određena:

- (a) iskustvom i evidencijom nadležnog tijela druge stranke kao tijela za certificiranje;
- (b) već stečenim iskustvom tog tijela za ovjeru tijekom prethodnih ovjera s nadležnim tijelom druge stranke;
- (c) prirodom projekta koji treba ovjeriti;
- (d) rezultatima i iskustvom podnositelja zahtjeva s tijelom za ovjeru; i
- (e) ishodom procjena zahtjeva u vezi s kvalifikacijama iz članaka 28. i 29. ovog Priloga.

2. Tijelo za ovjeru tijekom prve ovjere određene kategorije proizvoda primjenjuje posebne postupke i nadzor, osobito na postupke i metode tijela za certificiranje, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

3. Odbor za nadzor certifikacije redovito mjeri, prati i revidira djelotvornost provedbe načela iz stavaka 1. i 2. ovog članka s pomoću mjerila kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

Članak 13.

Postupak automatskog prihvaćanja

1. Za certifikat projekta koji podliježe automatskom prihvaćanju tijelo za ovjeru prihvaća certifikat projekta koji je izdalo tijelo za certificiranje bez aktivnosti ovjere. U tom slučaju tijelo za ovjeru priznaje certifikat projekta kao jednakovrijedan certifikatu izdanom u skladu sa zakonima i drugim propisima svoje stranke te ne izdaje odgovarajući vlastiti certifikat.

2. Tehnički predstavnik Japana kao tijelo za ovjeru automatski priznaje neznačajne dodatne certifikate tipa, neznačajne veće promjene ili neznačajne veće popravke i odobrenja naredbe o tehničkim standardima koja je izdao tehnički predstavnik Europske unije kao tijelo za certificiranje.

3. Tehnički predstavnik Japana kao tijelo za ovjeru automatski priznaje manje promjene i manje popravke koje su odobrili tehnički predstavnik Europske unije kao tijelo za certificiranje ili u skladu s pravom Europske unije odobrena organizacija.

4. Tehnički predstavnik Europske unije kao tijelo za ovjeru automatski prihvaća manje promjene i manje popravke koje su odobrili tehnički predstavnik Japana kao tijelo za certificiranje ili u skladu sa zakonima i drugim propisima Japana odobrena organizacija.

Članak 14.

Provedbena odredba za članke 10. i 13.

1. Tijelo za certificiranje utvrđuje je li riječ o manjoj promjeni ili većoj promjeni u skladu s definicijama iz ovog Priloga i tumačeni navedeno u skladu s primjenjivima pravilima i postupcima tijela za certificiranje.

2. Pri utvrđivanju jesu li dodatni certifikat tipa ili veća promjena značajni ili neznčajni, tijelo za certificiranje razmatra promjenu u kontekstu svih prethodnih relevantnih promjena projekta i svih povezanih revizija primjenjivih certifikacijskih specifikacija koje su uključene u certifikat tipa aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva. Promjene koje ispunjavaju bilo koji od sljedećih kriterija automatski se smatraju značajnima:

- (a) opća konfiguracija ili načela konstruiranja nisu zadržani; ili
- (b) pretpostavke korištene za certifikaciju aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva koji se mijenja više nisu na snazi.

Članak 15.

Prijenos certifikata projekta

U slučaju da nositelj certifikata projekta prenese certifikat projekta na drugi subjekt, tijelo za certificiranje odgovorno za certifikat projekta odmah obavješćuje tijelo za ovjeru o prijenosu i primjenjuje postupak u vezi s prijenosom certifikata projekta kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

Članak 16.

Operativni zahtjevi povezani s projektom

1. Tehnički predstavnici osiguravaju da se, kada je to potrebno, tijekom postupka ovjere razmjenjuju podaci i informacije o operativnim zahtjevima povezanim s projektom.
2. Podložno odluci između tehničkih predstavnika, tijelo za ovjeru za pojedine operativne zahtjeve povezane s projektom može prihvatiti izjavu o sukladnosti tijela za certificiranje u okviru postupka ovjere.

Članak 17.

Operativni dokumenti i podaci povezani s tipom

1. Tijelo za certificiranje odobrava ili prihvaća pojedine skupove operativnih dokumenata i podataka za određeni tip, uključujući podatke o operativnoj prikladnosti u sustavu Europske unije i jednakovrijedne podatke iz japanskog sustava, koje su nositelji certifikata tipa stavili na raspolaganje te ih prema potrebi razmjenjuje tijekom postupka ovjere.
2. Tijelo za ovjeru može automatski prihvatiti ili ovjeriti operativne dokumente i podatke iz stavka 1. ovog članka, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

Članak 18.

Istodobna ovjera

Ako tako odluče podnositelj zahtjeva i tehnički predstavnici, može se primijeniti postupak istodobne ovjere, prema potrebi i kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

*Članak 19.***Kontinuirana plovidbenost**

1. Tehnički predstavnici poduzimaju mjere kako bi uklonili nesigurne uvjete u aeronautičkim proizvodima civilnog zrakoplovstva za koje su oni tijelo za certificiranje.
2. Nadležno tijelo jedne stranke u pogledu aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva projektiranih ili proizvedenih u skladu s vlastitim regulatornim sustavom pomaže na zahtjev nadležnom tijelu druge stranke pri određivanju svih mjera koje se smatraju neophodnima za kontinuiranu plovidbenost aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva.
3. Kada poteškoće pri održavanju ili drugi potencijalni sigurnosni problemi utječu na aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva obuhvaćen područjem primjene ovog Priloga dovedu do istrage koju provodi tehnički predstavnik stranke koji je tijelo za certificiranje za aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva, tehnički predstavnik druge stranke na zahtjev podupire tu istragu, među ostalim pružanjem relevantnih informacija koje su dostavili relevantni subjekti o kvarovima, neispravnostima, nedostacima ili drugim poteškoćama koje utječu na taj aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva.
4. Smatra se da se obvezama izvješćivanja nositelja certifikata projekta prema tijelu nadležnom za certificiranje i mehanizmom razmjene informacija utvrđenim ovim Prilogom ispunjava obveza svakog nositelja certifikata projekta da tijelu za ovjeru prijavi kvarove, neispravnosti, nedostatke ili druge poteškoće koje utječu na taj aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva.
5. Mjere za uklanjanje nesigurnih uvjeta i razmjenu sigurnosnih informacija iz stavaka od 1. do 4. ovog članka navedene su u tehničkim provedbenim postupcima.
6. Tehnički predstavnik jedne stranke obavješćuje tehničkog predstavnika druge stranke o svim svojim obveznim informacijama o kontinuiranoj plovidbenosti u pogledu aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva koji su projektirani ili proizvedeni u okviru njegova sustava za nadzor i koji su obuhvaćeni područjem primjene ovog Priloga.
7. Sve promjene statusa svjedodžbe o plovidbenosti koju je izdao tehnički predstavnik jedne stranke pravodobno se šalju tehničkom predstavniku druge stranke.

Odjeljak e

Certifikacija proizvodnje*Članak 20.***Priznavanje certifikacije proizvodnje i sustava za nadzor proizvodnje**

1. Stranka uvoznica priznaje certifikaciju proizvodnje i sustav za nadzor proizvodnje stranke izvoznice jer se taj sustav smatra dovoljno jednakovrijednim sustavu stranke uvoznice unutar područja primjene ovog Priloga, podložno odredbama članka 26. stavka 2. ovog Priloga.
2. Odredbe stavka 1. ovog članka primjenjuju se i na:
 - (a) proizvodnju aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva za koji je nositelj dužnosti države projekta zemlja koja nije stranka izvoznica aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva, pod uvjetom da je nadležno tijelo stranke izvoznice uspostavilo i provelo potrebne postupke s relevantnim tijelom države projekta radi ostvarivanja kontrole nad sučeljem između nositelja certifikata projekta i nositelja odobrenja za proizvodnju za taj aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva;
 - (b) proizvodnju aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva osim civilnog zrakoplova, motora zrakoplova ili propelera zrakoplova koji je proizveo nositelj samostalnog odobrenja za proizvodnju stranke izvoznice koji se nalazi izvan područja stranaka; i
 - (c) proizvodnju motora zrakoplova ili propelera zrakoplova koji je proizveo nositelj samostalnog odobrenja za proizvodnju stranke izvoznice koji se nalazi izvan područja stranaka, podložno reviziji koju provode tehnički predstavnici na pojedinačnoj osnovi.

Članak 21.

Proširenje odobrenja za proizvodnju i samostalnog odobrenja za proizvodnju

1. Odobrenje za proizvodnju koje je izdalo nadležno tijelo stranke izvoznice proizvođaču koji se primarno nalazi na području stranke izvoznice te ga je priznalo u skladu s odredbama članka 20. stavka 1. ovog Priloga može se proširiti tako da uključuje proizvodne pogone i objekte proizvođača koji se nalaze na području stranke uvoznice ili području treće zemlje, bez obzira na pravni status tih proizvodnih pogona i objekata i bez obzira na tip aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva proizvedenih u tim pogonima i objektima. Nadležno tijelo države izvoznice u tom slučaju ostaje odgovorno za nadzor tih proizvodnih pogona i objekata, a nadležno tijelo stranke uvoznice ne izdaje svoje odobrenje za proizvodnju tim proizvodnim pogonima i objektima za isti aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva.
2. Tehnički predstavnici na pojedinačnoj osnovi provjeravaju samostalna odobrenja za proizvodnju koja je nadležno tijelo jedne od stranaka izdalo proizvođaču koji se nalazi na području druge stranke i koja su još uvijek važeća u trenutku potpisivanja ovog Sporazuma. Pojedina takva samostalna odobrenja za proizvodnju mogu se otkazati u razumnom roku uz savjetovanje s nositeljima samostalnih odobrenja za proizvodnju.

Članak 22.

Sučelje između nositelja odobrenja za proizvodnju i nositelja certifikata projekta

1. U slučajevima kada nositelj odobrenja za proizvodnju aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva podliježe regulaciji nadležnog tijela jedne stranke, a nositelja certifikata projekta istog aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva podliježe regulaciji nadležnog tijela druge stranke, nadležna tijela stranaka uspostavljaju postupke radi definiranja odgovornosti svake stranke za ostvarivanje kontrole nad sučeljem između nositelja odobrenja za proizvodnju i nositelja certifikata projekta.
2. U svrhu izvoza aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva u okviru ovog Priloga, kada nositelj certifikata projekta i nositelj odobrenja za proizvodnju nisu isti subjekt, nadležna tijela stranaka osiguravaju da nositelj certifikata projekta uspostavi odgovarajuće dogovore s nositeljem odobrenja za proizvodnju kako bi se osigurala zadovoljavajuća koordinacija između projekta i proizvodnje te odgovarajuća podrška kontinuiranoj plovidbenosti aeronautičkog proizvoda civilnog zrakoplovstva.

Članak 23.

Izbjegavanje dvostrukih odobrenja za proizvodnju

Osim ako su tehnički predstavnici odlučili drukčije, nadležno tijelo stranke uvoznice ne izdaje odobrenje za proizvodnju nositelju odobrenja za proizvodnju stranke izvoznice ako bi se to odobrenje za proizvodnju odnosilo na aeronautičke proizvode civilnog zrakoplovstva koji su već obuhvaćeni odobrenjem za proizvodnju koje je izdalo nadležno tijelo stranke izvoznice.

Odjeljak f

Izvozni certifikati

Članak 24.

Područje primjene

Ovaj Prilog odnosi se na sljedeće izvozne certifikate obuhvaćene područjem primjene ovog Priloga kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima:

- (a) svjedodžbu o plovidbenosti za izvoz za nove i rabljene zrakoplove; i
- (b) potvrdu o ovlaštenom otpuštanju u uporabu za nove aeronautičke proizvode osim zrakoplova.

*Članak 25.***Izdavanje izvoznog certifikata**

1. Pri izdavanju svjedodžbe o plovidbenosti za izvoz za novi zrakoplov ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu za novi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva osim zrakoplova, nadležno tijelo stranke izvoznice osigurava da takav aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva:
 - (a) usklađen je s projektom koji automatski prihvaća ili ovjerava ili certificira stranka uvoznica u skladu s ovim Prilogom i kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima;
 - (b) u stanju je za siguran rad;
 - (c) ispunjava sve dodatne zahtjeve o kojima je obavijestila stranka uvoznica; i
 - (d) u pogledu civilnih zrakoplova, motora zrakoplova i propelera zrakoplova usklađen je s primjenjivim obveznim informacijama o kontinuiranoj plovidbenosti, uključujući direktive o plovidbenosti stranke uvoznice, kako je o njima obavijestila ta stranka.
2. Pri izdavanju svjedodžbe o plovidbenosti za izvoz za rabljeni zrakoplov registriran u stranci izvoznici, dodatno uz zahtjeve iz stavka 1. podstavaka od (a) do (d) ovog članka, nadležno tijelo stranke izvoznice osigurava da je taj zrakoplov tijekom životnog vijeka primjereno održavan uz primjenu odobrenih postupaka i metoda stranke izvoznice, što je vidljivo iz dnevnika i dokumentacije o održavanju.

*Članak 26.***Prihvaćanje izvoznog certifikata za novi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva**

1. Podložno odredbama odjeljka E ovog Priloga i stavka 2. ovog članka nadležno tijelo stranke uvoznice prihvaća izvozni certifikat koji su izdali nadležno tijelo ili nositelj odobrenja za proizvodnju kao odobrena organizacija stranke izvoznice za novi aeronautički proizvod civilnog zrakoplovstva, u skladu s uvjetima iz ovog Priloga i kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.
2. U slučaju kategorija aeronautičkih proizvoda civilnog zrakoplovstva koji nisu prethodno prihvaćeni u okviru regulatornog sustava za sigurnost civilnog zrakoplovstva stranke uvoznice, nadležno tijelo stranke uvoznice može, prije prihvaćanja izvoznih certifikata za te aeronautičke proizvode civilnog zrakoplovstva na temelju ovog članka, odlučiti provesti procjenu nositelja odobrenja za proizvodnju kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima da bi potvrdilo da su zahtjevi predviđeni u članku 25. stavku 1. ovog Priloga stvarno ispunjeni. Stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu ako stranka uvoznica ima namjeru provesti takvu procjenu. Popis nositelja odobrenja za proizvodnju koji su uspješno prošli takvu procjenu objavljuje se u službenoj publikaciji tehničkog predstavnika stranke uvoznice.

*Članak 27.***Prihvaćanje svjedodžbe o plovidbenosti za izvoz za rabljeni zrakoplov**

1. Nadležno tijelo stranke uvoznice prihvaća svjedodžbu o plovidbenosti za izvoz koju je izdalo nadležno tijelo stranke izvoznice za rabljeni zrakoplov u skladu s uvjetima iz ovog Priloga i tehničkim provedbenim postupcima samo ako postoji nositelj certifikata tipa ili ograničenog certifikata tipa za rabljeni zrakoplov koji podržava kontinuiranu plovidbenost tog tipa zrakoplova.
2. Da bi svjedodžba o plovidbenosti za izvoz za rabljeni zrakoplov proizveden pod nadzorom proizvodnje koji provodi stranka izvoznica bila prihvaćena u skladu sa stavkom 1. ovog članka, nadležno tijelo stranke izvoznice pomaže na zahtjev nadležnom tijelu stranke uvoznice pri pribavljanju podataka i informacija u vezi s:
 - (a) konfiguracijom zrakoplova u trenutku otpreme od proizvođača; i
 - (b) naknadnim promjenama i popravcima zrakoplova koje je odobrilo nadležno tijelo stranke izvoznice.
3. Stranka uvoznica može zatražiti dokumentaciju o inspekcijskim pregledima i održavanju kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

4. Ako tijekom postupka procjene statusa plovidbenosti rabljenog zrakoplova koji je namijenjen za izvoz nadležno tijelo stranke izvoznice ne može ispuniti sve zahtjeve iz članka 25. stavka 2. ovog Priloga te stavaka 1. i 2. ovog članka, ono:
- (a) o tome obavješćuje nadležno tijelo stranke uvoznice;
 - (b) s nadležnim tijelom stranke uvoznice koordinira, kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima, njihovo prihvaćanje ili odbijanje izuzeća od primjenjivih zahtjeva; i
 - (c) dokumentira sva prihvaćena izuzeća pri izvozu.

Odjeljak g

Kvalifikacija nadležnih tijela

Članak 28.

Zahtjevi u vezi s kvalifikacijama za prihvaćanje nalazâ o sukladnosti i certifikatâ

Svaka stranka održava strukturiran i učinkovit sustav certifikacije i nadzora za provedbu ovog Priloga, uključujući:

- (a) pravni i regulatorni okvir kojim se posebice osiguravaju regulatorne ovlasti nad subjektima reguliranima u okviru regulatornog sustava za sigurnost civilnog zrakoplovstva stranke;
- (b) organizacijsku strukturu, među ostalim s jasnim opisom odgovornosti;
- (c) dostatne resurse, uključujući kvalificirano osoblje s dovoljno znanja, iskustva i obuke;
- (d) odgovarajuće procese dokumentirane u politikama i postupcima;
- (e) dokumentaciju i evidencije; i
- (f) utvrđeni program inspekcijskih pregleda kojim se osigurava ujednačena razina provedbe pravnog i regulatornog okvira među različitim komponentama sustava nadzora.

Članak 29.

Daljnja kvalifikacija nadležnih tijela

1. Da bi se održalo povjerenje u regulatorni sustav druge stranke u pogledu provedbe ovog Priloga kako bi se njime osigurala dovoljno jednakovrijedna razina sigurnosti, tehnički predstavnik svake stranke redovito procjenjuje usklađenost nadležnih tijela druge stranke sa zahtjevima u vezi s kvalifikacijama iz članka 28. ovog Priloga. Načini tih kontinuiranih uzajamnih procjena navedeni su u tehničkim provedbenim postupcima.
2. Nadležno tijelo stranke surađuje s nadležnim tijelom druge stranke kad god su potrebne takve procjene i osigurava da regulirani subjekti koji podliježu njegovu nadzoru omogućuju pristup tehničkim predstavnicima.
3. Ako tehnički predstavnik jedne stranke smatra da tehnička kompetencija nadležnog tijela druge stranke više nije prikladna ili da bi trebalo suspendirati prihvaćanje nalaza o sukladnosti ili certifikata koje je izdalo to nadležno tijelo jer sustav druge stranke u pogledu provedbe ovog Priloga više ne osigurava dovoljno jednakovrijednu razinu sigurnosti da bi se dopustilo takvo prihvaćanje, tehnički predstavnici savjetuju se radi utvrđivanja korektivnih mjera.
4. Ako uzajamno prihvatljivim sredstvima nije ponovno uspostavljeno povjerenje, tehnički predstavnik stranke može uputiti predmet iz stavka 3. ovog članka Odboru za nadzor certifikacije.
5. Ako Odbor za nadzor certifikacije ne riješi predmet, svaka stranka može uputiti predmet iz stavka 3. ovog članka zajedničkom odboru osnovanom na temelju članka 11. ovog Sporazuma.

Odjeljak h

Komunikacija, savjetovanja i podrška

Članak 30.

Komunikacija

Podložno izuzećima o kojima odlučuju tehnički predstavnici na pojedinačnoj osnovi, sva komunikacija između nadležnih tijela stranaka odvija se na engleskom jeziku, što uključuje dokumentaciju kako je navedeno u tehničkim provedbenim postupcima.

Članak 31.

Tehnička savjetovanja

1. Tehnički predstavnici savjetovanjem rješavaju pitanja povezana s provedbom ovog Priloga.
2. Ako se savjetovanjem održanim u skladu sa stavkom 1. ovog članka ne postigne uzajamno prihvatljivo rješenje, tehnički predstavnik stranke može uputiti pitanje iz stavka 1. ovog članka Odboru za nadzor certifikacije.
3. Ako Odbor za nadzor certifikacije ne riješi pitanje, svaka stranka može uputiti pitanje iz stavka 1. ovog članka zajedničkom odboru osnovanom na temelju članka 11. ovog Sporazuma.

Članak 32.

Podrška za aktivnosti certificiranja i nadzora kontinuirane plovidbenosti

Nadležna tijela jedne stranke mogu na zahtjev i nakon zajedničkog pristanka te u skladu s dostupnim resursima pružiti tehničku podršku, podatke i informacije nadležnom tijelu druge stranke u okviru aktivnosti certificiranja i nadzora kontinuirane plovidbenosti koje su povezane s projektiranjem, proizvodnjom i zaštitom okoliša. Podrška koja se treba pružiti i postupak za pružanje takve podrške navode se u tehničkim provedbenim postupcima.
